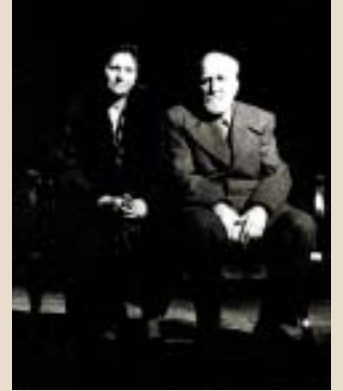

Ако си приспомните, Јас, таму, на гробишта, нема да бидам, дури и плоча да има врз мене... Барајте ме во театрите, на сцената под рефлекторите, зад и пред кулисите, во гардеробите, меѓу шминките, периките, костимите разни... Потсетете се на ликовите - многуте што ви ги претставив, за размисла и вреднување што ви ги доверив... За покудата и пофалбата еднакво **БЛАГОДАРАМ!** Значи, сме биле заедно...

Милица Стојанова, 17.9.1998

■ Пишува: Ружица ГОЧЕВСКА

КРАЛИЦА НА СЦЕНАТА

Творечкиот дискурс на една од највлијателните дами на македонското актерство, Милица Стојанова е уникатно, неповторливо, маестрално... 55 години оваа дива неуморно чекори под македонското актерско небо, испишувајќи ги најубавите страници од македонската култура. И ако некаде боговите ткаеле венец за бесмртност, тој несомнено треба да ѝ биде подарен на Милица Стојанова. Таа, како никој друг, припаѓа на редот на "одбраните". Актерка со раскошна даровитост и Божја предодреденост. До ваквото високо рамниште таа се качуваше со секоја своја улога: дали како леди Магбет, како Ана Франк, како Елиза, како Донка, како Беатриса, таа со сето свое битие ја потврди и разоткри вистината за театарот.

Токму на сцената на Драмскиот театар, на 17 јуни пред многубројната публика, Милица Стојанова ги прослави своите 55 години сценски живот. Воедно, за оваа пригода, беше промовирана и монографијата "Превези, лица", посветена на животот и на творештвото на Стојанова, а во издание на книгоиздателството "Темплум". Автор на Монографијата е Јасна Франговска, а уредничка Искра Гешоска.

Милица Стојанова е една од основоположниците на новите струења во македонскиот поствоен театар. Родена е 1932 година и има импозантен опус на театарските сцени на Македонскиот народен театар и на Драмскиот театар

тар (чиј основоположник е). Таа е една од ретките во македонското глумиште, која еднакво е призната во исклучителното, уникатно креирање на широк дијапазон ликови. Нејзината моќ за трансформација ќе остане забележана не само во македонските театролошки записи, туку и пошироко на поранешните југословенски простори, како и на сцените на европските театри.

Добитничка е на низа награди, меѓу кои се: наградата 11 Октомври за актерско остварување и за животно дело, наградата 13 Ноември за актерско остварување, наградата Војдан Чернодрински за актерско остварување и жи-

вотно дело, Стериина награда итн.

Стојанова и покрај пензионирањето сè уште е една од најактивните актерки од повозрасната генерација. Она што е особено значајно е што во нејзиниот раскошен талент и актерско мајсторство, таа еднакви успеси постигнува и во класичните дела, како и во авангардните, модерните и постмодерните поставки.

Монографијата "Превези, лица" е обемен паметник (300 страници), посветен на севкупното животно и творечко патешествие на оваа легенда на македонскиот театар. Ова уникатно монографско издание, и по својата содржина и

по својот графички концепт, е креативно не само затоа што е пресек на нејзиното речиси шеесетгодишно постоење на сцената, туку воедно е и сведоштво за клучните периоди во развојот на македонскиот театар.

Во првиот дел е обработен периодот на нејзиното детство, доаѓањето во Скопје и запишувањето во Средната државна театарска школа, како и нејзиниот опус во Македонскиот народен театар. Во вториот дел е обработен нејзиниот импозантен опус во Драмскиот театар во Скопје, до пензионирањето, како и творечкиот дел потоа. Во третиот дел низ фотографии и приказни се прикажани некои аспекти од нејзината приватност. Во четвртиот дел се поместени прилози, есеи од триесетина наши еминентни театарски дејци, кои ги изразуваат своите гледишта и размисли за Стојанова. Меѓу другите се застапени: Горан Стефановски, Слободан Унковски, Лилјана Велјанова, Мајда Тушер, Васил Зафирчев, Лилјана Мазова... Како ексклузивно поглавје од монографијата е дел од книжевниот опус на Милица Стојанова, кој досега не е објавуван.

Приказната на Стојанова треба да се слушне, да се запомни, да се запише. Таа е личност со безброј лица, актерски и човечки. Можеби таа е и една од ретките вистински феминистички парадигми во нашата средина. Промотори на ова издание беа Елизабета Шелева, Иван Додовски и Ѓунер Исмаил. Водители на вечерта беа Лилјана Велјанова и Васил Зафирчев.